

Міністерство освіти і науки України  
Національний університет водного господарства та  
природокористування

Навчально-науковий інститут права  
Кафедра правових природоохоронних дисциплін

**07-05-57М**

## **МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ**

до практичних занять та виконання самостійної роботи  
з навчальної дисципліни  
«Фахове наукове дослідження»  
для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня  
за освітньо-професійною програмою «Право»  
спеціальності 081 «Право»  
денної та заочної форми навчання

Рекомендовано  
науково-методичною радою  
з якості ННП  
Протокол № 8 від 19.03.2024 р.

Рівне – 2024

Методичні вказівки до практичних занять та виконання самостійної роботи з навчальної дисципліни «Фахове наукове дослідження» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Право» спеціальності 081 «Право» денної та заочної форми навчання. [Електронне видання] / Матвійчук А. В. – Рівне : НУВГП, 2024. – 27 с.

Укладач:

Матвійчук А. В., професор, доктор філософських наук, професор кафедри правових природоохоронних дисциплін.

Відповідальний за випуск:

Швець О. М., к.ю.н., доцентка, в.о. завідувача кафедри правових природоохоронних дисциплін

Керівник групи забезпечення спеціальності 081 «Право»

Міщук І. В.

Попередня версія методичних вказівок: 07-01-17М.

© А. В.Матвійчук, 2024

© НУВГП, 2024

## **ЗМІСТ**

Передмова	<b>4</b>
1. Опис навчальної дисципліни та її структура	<b>5</b>
1.1. Опис навчальної дисципліни	<b>5</b>
1.2. Тематика практичних занять	<b>8</b>
1.3. Контрольні заходи та засоби діагностики	<b>8</b>
1.4. Критерії та шкала оцінювання	<b>9</b>
2. Плани практичних занять	<b>12</b>
3. Самостійна робота студентів	<b>17</b>
Рекомендована література	<b>26</b>

## ПЕРЕДМОВА

Курс «Фахове наукове дослідження» допомагає студентам розкрити можливості їхньої участі в науково-дослідній роботі як найбільш активній і творчій формі одержання знань. Предметом курсу «Фахове наукове дослідження» є методологія наукових досліджень та методика дослідження економіки на основі діалектичного методу, що обумовлює вивчення економічних процесів в їх єдності, відмінності, історичному розвитку.

Цей курс покликаний сформувати у студентів систему знань та сукупність вмінь у сфері методології досліджень, дати їм необхідні знання та практичні навички в справі наукових досліджень, сприяти творчому розумінню необхідності розробки наукових проблем у царині права.

Вивчення матеріалу дисципліни «Фахове наукове дослідження» сприятиме розвитку професійних умінь з формулювання та презентації результатів проведених досліджень. Основними завданнями вивчення дисципліни є: 1) ознайомити студентів із організацією наукового знання та наукових досліджень у галузі правознавства; 2) репрезентувати чинні правила оформлення та опублікування наукових результатів в Україні та в Європі; 3) підготувати студентів до проведення самостійних наукових досліджень; 4) підготувати студентів до публічних виступів на науково-практичних конференціях за темою своїх наукових робіт.

# 1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ЇЇ СТРУКТУРА

## 1.1 Опис навчальної дисципліни

*Мета дисципліни* є вивчення системи методів пізнання сучасного правознавства, впливу на об'єкти державно-правової сфери, а також вивчення сукупності наукових знань щодо змісту, структури наукових і практичних методів, умов та правил їх застосування.

В процесі вивчення даної дисципліни студенти повинні:

- набути знань щодо питань планування, організації і проведення наукового дослідження;
- оволодіти методами і прийомами наукових досліджень;
- розглянути актуальні проблеми розвитку юридично науки та критерії вибору напрямів наукового дослідження;
- вивчити форми та принципи організації науково-дослідної роботи студентів;
- виховати в собі усвідомлення необхідності використання наукових методів у практичній діяльності.

### Загальні

*ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.*

*ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.*

*ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.*

*ЗК6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.*

*ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.*

*ЗК10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).*

*ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для*

*активного відпочинку та ведення здорового способу життя.*

*ЗК16. Здатність до ініціативності, генерування нових ідей, адаптації та дій в нових ситуаціях.*

*ЗК17. Здатність володіти навичками публічних виступів, ведення переговорів, професійної та наукової дискусії, підготовка та демонстрація результатів дослідження*

*ЗК18. Здатність мобілізувати ресурси, організовувати та планувати власну діяльність*

*ЗК19. Вміння працювати з даними, володіти інформаційному грамотністю, комунікацією та взаємодією у цифровому суспільстві.*

### **Спеціальні**

*СК1. Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.*

*СК7. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.*

*СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.*

*СК9. Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.*

*СК13 Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.*

*СК15. Здатність до самостійної підготовки проєктів актів правозастосування.*

*СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення*

*СК17. Здатність аналізувати правові процеси і явища в історичному контексті.*

*СК19. Здатність до адаптації у професійному середовищі, вміння вирішувати складні професійні задачі, застосовуючи сучасні інформаційні технології.*

Опанувавши дисципліну «Фахове наукове дослідження» студенти повинні володіти такими **програмними результатами навчання:**

*РН 1 Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.*

*РН 3 Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.*

*РН 7 Складати та узгоджувати план власного прикладного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами.*

*РН 11 Мати базові навички риторики.*

*РН 14. Використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для правничої діяльності.*

*РН 15. Вільно використовувати для правничої діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.*

*РН 16. Використовувати комп'ютерні програмами, необхідні у правничій діяльності.*

*РН 21 Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.*

*РН 24 Набуття практичних навичок із планування та управління власною діяльністю.*

За підсумками вивчення курсу передбачається формування soft skills: здатність аналізувати та оцінювати, інтерпретувати; здатність критично мислити, креативно діяти; планувати та управляти часом, діяти відповідально.

## 1.2. Тематика практичних занять

№	Назва теми	К-сть годин, денна форма	К-сть годин, заочна форма
1	Наука продуктивна сила розвитку суспільства.	2	
2	Наукові дослідження – шлях до розв'язання проблеми методики.	2	
3	Загальна характеристика методології сучасного правознавства.	2	2
4	Методологія правознавства: історія, сучасні проблеми та перспективи розвитку (заняття 1).	2	2
5	Методологія правознавства: історія, сучасні проблеми та перспективи розвитку (заняття 2).	2	
6	Сучасні підходи до праворозуміння.	2	
7	Специфіка наукового дослідження у галузі права.	2	2
8	Етапи та технологія роботи над науковими дослідженнями.	2	2
9	Інформаційне забезпечення наукових досліджень.	2	2
10	Оформлення та форми впровадження результатів наукового дослідження.	2	
11	Принципи академічної доброчесності і наукова діяльність.	2	
	<b>Всього</b>	<b>22</b>	<b>10</b>



### **1.3. Контрольні заходи та засоби діагностики**

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться за формами:

- оцінювання роботи студентів на лекціях;
- усне опитування на практичних заняттях;
- виконання контрольних робіт та тестових завдань;
- участь в обговоренні проблемних питань;
- розв'язування ситуаційних завдань;
- виконання поточних контрольних робіт за темами змістових модулів.

### **1.4. Критерії та шкала оцінювання**

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності здобувача вищої освіти при оцінюванні результатів поточного контролю з навчальної дисципліни «Фахове наукове дослідження» є:

- повнота і вчасність виконання всіх видів навчальної роботи, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих літературних джерелах;
- вміння аналізувати явища, що вивчаються у їх взаємозв'язку і розвитку;
- характер відповідей на поставленні питання (чіткість, логічність, лаконічність, послідовність тощо);
- вміння застосовувати теоретичні положення під час виголошення промов;
- вміння аналізувати публічні виступи.

Оцінювання результатів поточного контролю проводиться у розрахунку від 0 до 60 балів. Основними методами оцінювання є:

- аналіз усних відповідей;
- виконання практичних завдань.

Оцінювання виконання завдань здійснюється за такими критеріями (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленими до цілого числа):

0% - завдання не виконано;

40% - завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало;

60% - завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження студента не достатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог;

80% - завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки несистемного характеру;

100% - завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

### **Контрольні заходи та засоби діагностики**

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у формах:

- оцінювання роботи студента на лекціях;
- опитування на практичних заняттях;
- опрацювання завдань для самостійної роботи;
- написання модульних контролів.

### **Критерії та шкала оцінювання**

Для досягнення цілей та завдань курсу здобувачам потрібно вчасно виконати завдання зі складання та оформлення документів, вчасно здати модульні контролі знань.

Викладач проводить оцінювання індивідуальних завдань студентів шляхом усного опитування та письмових завдань.

Також, студент під наглядом викладача самостійно оцінює свою роботу.

За вчасне та якісне виконання завдань, студент отримує такі обов'язкові бали:

**Змістовий модуль 1 (максимальна кількість балів – 50)**

*Виконання завдань практичної роботи – 20 балів*

*Виконання індивідуального завдання (реферат) – 10 балів*

*Підсумковий модульний контроль (тестування) – 20 балів*

**Змістовий модуль 2 (максимальна кількість балів – 50)**

*Виконання завдань практичної роботи – 18 балів*

*Написання контрольної роботи – 12 балів*

*Підсумковий модульний контроль (тестування) – 20 балів*

***Усього 100 балів.***

**Шкала оцінювання**

<b>Кількість набраних балів студентом</b>	<b>Оцінка за національною шкалою</b>
90-100 балів	Відмінно
82-89 балів	Добре
74-81 балів	
64-73 балів	Задовільно
60-63 балів	
35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання
1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу

## **2. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ**

### ***Тема 1. Наука продуктивна сила розвитку суспільства.***

#### **План**

1. Предмет, сутність науки.
2. Науки як сфера людської діяльності.
3. Класифікація наук.
4. Організація наукової діяльності в Україні.

#### **Творче завдання**

Підготувати есе «Наука і пізнання: чому це важливо для суспільства?» (обсяг 3 – 5 тисяч знаків)

### ***Тема 2. Наукові дослідження – шлях до розв'язання проблеми методики.***

#### **План**

1. Мета наукового дослідження.
2. Фундаментальні наукові дослідження.
3. Прикладні наукові дослідження.
4. Об'єкт та предмет дослідження.
5. Наукові проблеми.

#### **Творче завдання**

Підготувати есе «Зв'язок фундаментальних і прикладних досліджень» (обсяг 3 – 5 тисяч знаків)

### ***Тема 3. Загальна характеристика методології сучасного правознавства.***

### **План**

1. Виникнення, становлення і розвиток юридичної науки.
2. Юридична наука в структурі соціально-гуманітарного наукового знання.
3. Основні риси та функції юридичної науки.
4. Класифікація (види) юридичних наук.
5. Перспективи розвитку юридичної науки.

### **Творче завдання**

Підготувати есе «Юридична наука: чи має вона вплив на сучасну юридичну практику» (обсяг 3 – 5 тисяч знаків)

**Тема 4. Методологія правознавства: історія, сучасні проблеми та перспективи розвитку (заняття 1).**

### **План**

1. Поняття методології юридичної науки.
2. Основні риси методології правознавства.
3. Рівні методологічного аналізу юридичної науки.
4. Філософські методи пізнання державно-правових явищ.

### **Творче завдання**

Підготувати есе «Значення філософського рівня методології для юридичної науки» (обсяг 3 – 5 тисяч знаків)

**Тема 5. Методологія правознавства: історія, сучасні проблеми та перспективи розвитку (заняття 2).**

### **План**

1. Загальнонаукові методи пізнання державно-правових явищ.
2. Спеціальні методи пізнання державно-правових явищ.

3. Особливості методології окремих юридичних наукових дисциплін.

4. Сучасні проблеми та основні напрямки розвитку методології правознавства.

### **Творче завдання**

Підготувати есе «Як юридична наука сприяє забезпеченню принципу справедливості?» (обсяг 3 – 5 тисяч знаків)

## **Тема 6. Сучасні підходи до праворозуміння.**

### **План**

1. Поняття праворозуміння.
2. Причини та умови багатоманіття підходів до праворозуміння.
3. Зміст підходів до праворозуміння (структурний та функціональний підходи до праворозуміння; генетичний та аксіологічний підходи до праворозуміння; соціологічний та психологічний підходи до праворозуміння; антропологічний підхід до праворозуміння).

### **Творче завдання**

Підготувати есе «Чому юристу потрібне розуміння феномену праворозуміння? І чи потрібне?» (обсяг 3 – 5 тисяч знаків)

## **Тема 7. Специфіка наукового дослідження у галузі права.**

### **План**

1. Класифікація юридичного дослідження.
2. Специфіка дослідницької діяльності у галузі права.
3. Вимоги до дослідження у галузі права.
4. Теоретичний і практичний потенціал юридичного дослідження.

### **Практичне завдання**

Укладіть перелік з трьох дисертаційних досліджень за 2022-2024 роки з тих галузей права, які для вас є найбільш актуальними. Сформуйте анотацію до обраних дисертаційних робіт (обсягом до 900 друкованих знаків).

**Тема 8. Етапи та технологія роботи над науковими дослідженнями.**

#### **План**

1. Збір наукового матеріалу.
2. Постановка проблеми дослідження.
3. Розробка програми дослідження.
4. Первинна обробка отриманих фактів.
5. Оформлення результатів дослідження.

### **Практичне завдання**

Сформулюйте тему дослідження, яка на вашу думку є найбільш актуальною на сьогоднішній день. Обґрунтуйте свою позицію (актуальність, перспективність, практичне значення).

**Тема 9. Інформаційне забезпечення наукових досліджень.**

#### **План**

1. Основні ознаки наукової інформації.
2. Джерела науково-технічної інформації.
3. Використання джерел в науково-дослідній роботі.
4. Види літературних джерел.
5. Цитування у наукових працях.

### **Практичне завдання**

Укладіть перелік найпопулярніших стилів цитування. Надайте характеристику їх використання і наведіть приклади.

**Тема 10. Оформлення та форми впровадження результатів наукового дослідження.**

**План**

1. Методологія підготовки наукової публікації.
2. Головні функції публікації.
3. Основні вимоги до наукових публікацій.
4. Рецензовані журнали й науково-метричні бази.

**Практичні питання**

1. В чому полягає призначення бази даних Web of Science Core Collection та Scopus?
2. В чому полягає призначення активного ідентифікатора DOI (Digital Object Identifier)?

**Тема 11. Принципи академічної доброчесності і наукова діяльність.**

**План**

1. Поняття чесності, доброчесності, академічної доброчесності.
2. Правові засади академічної доброчесності.
3. Етика наукової публікації.
4. Помилки та свідоме викривлення фактів. Фальсифікація.

**Творче завдання**

Підготувати есе «Як узгоджуються ідея справедливості та ідея академічної доброчесності?» (обсяг 3 – 5 тисяч знаків)



### **3. Самостійна робота студентів**

Самостійна робота сприяє кращому засвоєнню студентами матеріалу з навчальної дисципліни «Фахове наукове дослідження» та формуванню у них навичок та вмінь одержувати додаткові знання.

Формами самостійної роботи студентів є:

- доопрацювання матеріалів лекцій та опрацювання літератури, що пропонується до вивчення по темах навчальної дисципліни;

- підготовка до практичних (семінарських) занять, виконання завдань по темах практичних занять;

- підготовка письмових відповідей на питання для самопідготовки;

- робота в інформаційних мережах;

- вибір теми, розробка плану та написання реферативної роботи;

- самостійне вивчення та складання конспектів по темах, що виносяться на самостійне вивчення.

Результативність самостійної роботи виявляється під час заслуховування та обговорення промов, доповідей, захисту рефератів, поточного модульного контролю знань, перевірки письмових відповідей та підсумкового оцінювання успішності студентів.

#### **Написання реферату**

Написання рефератів як форма самостійного вивчення навчальної дисципліни передбачає дослідження основних питань програмного матеріалу.

Усі реферати повинні відповідати єдиним вимогам.

**1.** Робота повинна бути акуратно виконана на стандартних аркушах формату А4 у друкованому варіанті, обсягом 15-18 сторінок. Поля сторінки 20 мм з усіх боків. Набір здійснювати текстовим редактором Times New Roman, 14

кегль, міжрядковий інтервал 1, абзац 1,25 см. Рівняння тексту по ширині сторінки. Сторінки нумеруються внизу по центру арабськими цифрами без крапки наприкінці, додержуючись наскрізної нумерації. Першою сторінкою є титульна, на ній номер сторінки не проставляється.

2. Конкретний зміст реферату, його структура визначається студентом разом із викладачем. Як правило, реферат має таку структуру:

– **ВСТУП**, де обґрунтовується вибір теми реферату, її актуальність, формулюються основна мета і завдання дослідження.

– **ОСНОВНА ЧАСТИНА**, яка складається з двох або трьох розділів. У розділі належить викласти загальні, теоретичні та методичні питання. У наступних розділах розкривається конкретний матеріал, який має практичне значення. З метою більш логічного викладення матеріалу кожний розділ закінчується невеликими висновками.

– **ВИСНОВКИ** – заключна, узагальнююча частина реферату, де стисло підбивають підсумки дослідження, міститься особиста позиція автора реферату.

– Текстова частина реферату завершується **СПИСКОМ ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ**, де найменування використаних монографій, посібників та статей розташовані в алфавітному порядку за першою літерою прізвища автора. Під час складання списку використаних джерел необхідно дотримуватися Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015. Він прийнятий для уніфікації складання бібліографічного опису на міжнародному рівні, забезпечення можливості обміну результатами каталогізації.

Наприклад:

*Білуха М. Т. Основи наукових досліджень: навч. посібник. Київ: Вища школа, 1997. 271 с.*

*Битяк Ю. Адміністративне судочинство як форма забезпечення верховенства права і законності. Право України. 2011. № 4. С. 4–11.*

– **ДОДАТКИ**, які подаються наприкінці реферату, наводяться таблиці, ілюстрації та інші допоміжні матеріали.

**3.** Реферат починається з титульної сторінки.

**4.** Вступ, розділи і висновки, які розміщуються в указаній послідовності, починаються з нової сторінки. Заголовки розділів реферативного дослідження слід розміщувати посередині рядка і писати великими літерами без крапки наприкінці й не підкреслювати. Перенос слів у заголовку не допускається. Відстань між заголовком та наступним рядком повинна дорівнювати пропущеному рядку.

**5.** На цитати треба давати посилання, які робляться мовою оригіналу. Після цитати робиться в дужках позначка [4, с. 38]. Це означає, що дане видання міститься у списку літератури за порядковим номером – 4. Друга цифра – 38 – означає номер сторінки, звідки взята цитата.

**6.** Оцінка реферату враховує ступінь розкриття теми, обсяг використаної літератури, змістовність викладення фактів, рівень самостійності міркувань. Важливо, щоб реферат був написаний відповідно до теми, а його структурні підрозділи повністю розкривали проблему дослідження.

### **Перелік тем для рефератів**

1. *Історичні етапи розвитку науки.*
2. *Предмет і сутність науки як сфери людської діяльності.*
3. *Організація наукової діяльності в Україні.*
4. *Культурно-діяльнісний вимір науки.*
5. *Ефективність наукових досліджень.*
6. *Сутність і логіка наукового пізнання.*
7. *Місце і роль наукових досліджень у загальній системі освіти.*
8. *Методологія та методика наукового дослідження.*
9. *Сучасні методологічні підходи в науці.*
10. *Види та ознаки наукового дослідження.*
11. *Структура процесу пізнання.*
12. *Методологія наукового дослідження.*
13. *Методологія теоретичних досліджень.*
14. *Теоретичні методи наукового дослідження.*
15. *Емпіричні методи дослідження.*

16. Види науково-дослідної продукції.
17. Поняття про наукову інформацію та її роль у проведенні наукових досліджень.
18. Етапи опрацювання джерелознавчої бази дослідження.
19. Сутність бібліотечно-бібліографічної класифікації.
20. Мова та стиль наукового дослідження.
21. Науковий стиль мислення.
22. Техніка роботи зі спеціальною літературою.
23. Уміння працювати з авторським текстом: аналіз та узагальнення на рівні висновків.
24. Ерудитія дослідника та коректність роботи із науковими джерелами.
25. Етика як невід'ємна характеристика наукової діяльності.
26. Поняття «інформаційний пошук». Етапи інформаційного пошуку.
27. Модернізація та наукові дослідження.
28. Парадигма інноваційного розвитку суспільства.
29. Форми звітності при науковому дослідженні.
30. Свобода пізнання і відповідальність вченого.

Перелік тем може мінятися з урахуванням актуальної проблематики у сфері .

### **Контрольні роботи**

Контрольні роботи виконуються з метою закріплення, поглиблення і узагальнення знань, одержаних студентами за час навчання та їх застосування до комплексного вирішення конкретного фахового завдання. Тематика контрольних робіт укладена відповідно до завдань навчальної дисципліни і пов'язане з практичними потребами юридичного фаху. Вибір варіанту контрольної роботи здійснюється за формулою № варіанту = дата народження студента – 1 (для народжених у перший день місяця – варіант № 1).

#### **Вимоги до оформлення контрольних робіт:**

1. Для набору тексту и таблиць необхідно використання редактору Microsoft Word для Windows.
2. Перед набором тексту налаштуйте вказані нижче вказані параметри текстового редактору: поля по 2 см; шрифт Times

New Roman, розмір – 14; міжрядковий інтервал – 1; вирівнювання за шириною ; абзацний відступ 1,25 см; орієнтація листа – книжна.

3. Оформлення посилань на інформаційні джерела. Під час роботи з різними джерелами науковий етикет вимагає точно відтворювати цитований текст, оскільки найменше скорочення може спотворити зміст, викладений автором. Посилання в тексті на джерела наводять у квадратних дужках із зазначенням джерела та сторінки. Перша цифра у квадратних дужках відповідає номеру джерела у списку використаних джерел, друга – номеру сторінки (наприклад, [32, с. 85]).

Наприкінці контрольної роботи наводиться *список використаних джерел*. Під час складання списку використаних джерел необхідно дотримуватися Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015. Він прийнятий для уніфікації складання бібліографічного опису на міжнародному рівні, забезпечення можливості обміну результатами каталогізації.

### **Варіант № 1**

1. Поняття науки.
2. Сутність наукового дослідження.
3. Науково-технічна інформація та її носії.

### **Варіант № 2**

1. Організація науки в Україні.
2. Основні види фундаментальних, прикладних і дослідницько-конструкторських досліджень. Етапи їх проведення.
3. Види патентних пошуків та їх призначення.

### **Варіант № 3**

1. Наукове вивчення як основна форма наукової роботи.
2. Організація творчої діяльності.
3. Робота над статтями та доповідями.

#### **Варіант № 4**

1. Категоріальний апарат наукового дослідження.
2. Особливості оформлення таблиць та формул в науковій роботі.
3. Структура ISBN, його призначення.

#### **Варіант № 5**

1. Вибір теми та складання плану наукової роботи.
2. Самоперевірка відповідності матеріалів дисертації встановленим вимогам.
3. Загальна схема наукового дослідження.

#### **Варіант № 6**

1. Поняття наукової теорії та наукового пошуку.
2. Складання анотації до наукового дослідження.
3. Відмінні риси теоретичних та фундаментальних досліджень.

#### **Варіант № 7**

1. Наукова стаття, навчальний посібник, монографія.
2. Система Міжнародної класифікації винаходів.
3. Норми професійної етики наукового працівника.

#### **Варіант № 8**

1. Основні вимоги до оформлення наукових робіт.
2. Правила подання ілюстрацій, додатків, таблиць та формул.
3. Вивчення літературних джерел. Методи добору фактичних матеріалів і складання огляду літератури.

#### **Варіант № 9**

1. Класифікація ББК.
2. Предмет і сутність науки.
3. Форми звітності при науковому дослідженні.

#### **Варіант № 10**

1. Способи написання тексту наукового дослідження.
2. Особливості підготовки захисту кускової роботи.
3. Філософські та загальнонаукові методи наукового дослідження.

### **Варіант № 11**

1. Мета та задачі наукового дослідження.
2. Анотації, виписки, конспекти.
3. Використання різних методик «мозкового штурму».

### **Варіант № 12**

1. Поняття факту та наукового факту.
2. Структура наукового дослідження її характеристика.
3. Принципи успішної організації праці в науковому колективі.

### **Варіант № 13**

1. Форми викладу наукового дослідження.
2. Теоретична і практична значущість наукового дослідження.
3. Робота над тезами доповіді та науковою статтею.

### **Варіант № 14**

1. Творчий процес досліджень.
2. Експеримент та три випадки його проведення. Складання плану-конспекту експерименту та вимоги до його проведення.
3. Загальні правила цитування та посилання на використані джерела.

### **Варіант № 15**

1. Принципи класифікації науково-технічної інформації (УДК, ISBN).
2. Підбір літературних джерел, складання огляду літератури.
3. Методологія наукового дослідження.

### **Варіант № 16**

1. Методи проведення наукового дослідження (експерименту).
2. Результати теоретико-експериментального аналізу.
3. Схема аналізу теоретико-експериментальних досліджень.

### **Варіант № 17**

1. Планування науково-дослідної роботи студентів.
2. Основні джерела наукової інформації.
3. Поняття методу та методологія наукового дослідження.

### **Варіант № 18**

1. Етапи проведення теоретичних досліджень, їх значення.
2. Структура та функції УДК.
3. Концепція наукового дослідження.

### **Варіант № 19**

1. Особливості впровадження наукових досліджень.
2. Визначення ефективності наукового дослідження.
3. Захист інтелектуальної власності в Україні.

### **Варіант № 20**

1. Наукова інформація та її роль у проведенні наукових пошуків.
2. Наукова публікація: поняття, види, функції.
3. Зміст і класифікація науки.

### **Варіант № 21**

1. Поняття винаходу.
2. Сучасні форми і методи студентської науково-дослідної роботи.
3. Організація труда в дослідницькій діяльності.

### **Варіант № 22**

1. Загальні вимоги до науково-дослідної роботи.
2. Правила оформлення науково-дослідної роботи. Подання текстового матеріалу.
3. Оформлення списку використаних джерел.

### **Варіант № 23**

1. Система науково-дослідних закладів в Україні.
2. Структура ISBN, його призначення.
3. Етапи виконання дослідно-конструкторської розробки.

### **Варіант №24**

1. Послідовність складання рецензії.
2. Правила складання доповіді чи повідомлення.
3. Наукові друковані роботи: статті, брошури, навчальні посібники, монографії.

### **Варіант № 25**

1. Підготовчий етап науково-дослідної роботи.



2. Методи дослідження на теоретичному та емпіричному рівнях.
3. Підготовка та оформлення публікацій до видання.

#### **Варіант № 26**

1. Виникнення науки як сфери людської діяльності.
2. Головні функції публікації.
3. Специфіка дослідницької діяльності у галузі права.

#### **Варіант № 27**

1. Мета наукового дослідження.
2. Структурний та функціональний підходи до праворозуміння.
3. Вимоги до наукових монографій.

#### **Варіант № 28**

1. Юридична наука в структурі соціально-гуманітарного наукового знання.
2. Фундаментальні та прикладні дослідження.
3. Поняття чесності, доброчесності, академічної доброчесності.

#### **Варіант № 29**

1. Поняття методології юридичної науки.
2. Етапи роботи над науковими дослідженнями.
3. Класифікація наук.

#### **Варіант № 30**

1. Спеціальні методи пізнання державно-правових явищ.
2. Джерела науково-технічної інформації.
3. Об'єкт та предмет дослідження.

## РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

### *Основна література:*

1. Мальська М., Паньків Н. Основи наукових досліджень : навчальний посібник. Львів : Видавництво ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 226 с.
2. Медвідь В. Ю., Данько Ю. І., Коблянська І. І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях) : навч. посіб. Суми : СНАУ, 2020. 220 с.
3. Методологія наукових досліджень : навчальний посібник / А. П. Ладанок, Л. О. Власенко, В. Д. Кишенько ; Міністерство освіти і науки України, Національний університет харчових технологій. Київ : Ліра-К, 2020. 352 с.
4. Навчально-методичний посібник з навчальної дисципліни «Організація та методологія наукових досліджень» для аспірантів (здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії) / Міністерство освіти і науки України, Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого ; упоряд. : О. П. Данильян, О. П. Дзьобань ; 2-ге видання, перероблене і доповнене. Харків : Право, 2020. 40 с.

### *Допоміжна література:*

1. Зацерковний В. І., Тішаєв І. В., Демидов В. К. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.
2. Матвійчук А. В. Екологічна деонтологія: філософсько-методологічне осмислення наукових перспектив. Рівне : О. Зень, 2014. 400 с.
3. Матвійчук А. В. Ціннісні орієнтири Європейського Союзу в українській юридичній практиці. *Актуальні проблеми правотворення в сучасній Україні*: матеріали XII Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Рівне, Рівненський інститут КУП НАН України 27-2 квітня 2023 р.), Львів : «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2023. С. 56–58.
4. Данильян О., Дзьобань О. Методологія наукових досліджень : підручник. Харків : Право. 2019. 368 с.

5. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. / В. С. Антонюк, Л. Г. Полонський, В. І. Аверченко, Ю. А. Малахов. Київ : НТУУ «КПІ», 2015. 276 с.

6. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. / І. С. Добронравова, О. В. Руденко, Л. І. Сидоренко та ін. ; за ред. І. С. Добронравової (ч. 1), О. В. Руденко (ч. 2). Київ : ВПЦ «Київський університет», 2018. 607 с.

7. Данильян О. Г., Дзьобань О. П. Організація та методологія наукових досліджень : навч. посіб. Харків : Право, 2017. 448 с.

8. Швець Ф. Д. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посібник. Рівне : НУВГП, 2016. 151 с.

9. Федунь О. В. Методичні рекомендації та загальні вимоги до написання, оформлення і захисту студентських наукових робіт / за ред. проф. Н. В. Антонюк ; 2-ге вид., доповн. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2022. 68 с.

### **Інформаційні ресурси**

1. <http://www.nbu.gov.ua> – бібліотека ім. В.І. Вернадського
2. <http://zakon.rada.gov.ua> – Верховна Рада України
3. <http://www.president.gov.ua> – Президент України
4. <http://www.kmu.gov.ua> – Кабінет Міністрів України
5. <http://www.ccu.gov.ua> – Конституційний Суд України
6. <http://www.scourt.gov.ua> – Верховний Суд України
7. <http://www.minjust.gov.ua> – Міністерство юстиції України
8. <http://www.reyestr.court.gov.ua> – Єдиний державний реєстр судових рішень
9. [http://www.coe.int/t/r/human\\_rights\\_court](http://www.coe.int/t/r/human_rights_court) – Європейський Суд з прав людини